

7. Da dolg, namesto da bi se skrčil, ne-
prestano raste.

(Potrdilo trgovca).

8. Da sta oba otroka zdrava, ker imata
vsak dan hvala Bogu dovolj svežega zraka.

(Potrdilo tujsko prometnega društva).

Sklep: Doslej se za pripravnike ni do-
volj pobrigalo. Ker še nismo bili prevedeni,
se bo to čakanje gotovo smatralo kot nagra-
da za našo brezposelnost. Pravično bi bi-
lo, da bi se tudi ostalemu uradništvu v višjih
skupinah odtrgali ti zneski, zakaj potem bi
bila skupna borba vseh učinkovitejša in udar-
nejša za zboljšanje gmotnega položaja. Vsi za
enega, eden za vse! Tako smo pa mi najmlaj-
ši, pravilneje najstarejši pripravniki ogolju-
fani. Morda bi se pa le našel kak Runciman
in posređoval v dobro pohlevnim in poniža-
nim jagnjetom.

Dostavljam še to: Kot stanovsko zave-
den član sem hotel pritegniti k društvu tova-
rišice, ki je že bila pred leti članica. (Ima 12
službenih let.) In sicer zato: 1. ker rada pre-
bere »Učit. tov.«, katerega naročnik je pri-
pravnik, 2. Njen gmotni položaj se je izbolj-
šal, ker je radi ločitve takoj začela prejemat
doklade: rodbinsko, stanarino in kurivo.

Izjavila je, da sploh ne mara pristopiti,
ker svoj čas ni bilo pri upravi udruženja
ustreženo njeni želji. (To je v zahvalo, ker
ste se potegovali za njo, da sedaj nima nobe-
nega smisla za našo stanovsko skupnost.) Ali
so zaželeni taki v naših vrstah? Ali pa pri-
čnimo odkrito borbo z njimi. Mi stari pripra-
vniki, ki ne iščemo samo osebnih koristi, bo-
mo vztrajali še naprej in postali prekaljeni
borci.

S tovariškim pozdravom

V. V., učiteljski pripravnik.

Vtisi s prvega učiteljskega zborovanja

Z veliko nestrpnostjo sem čakala na prvo
zborovanje. Vedno me mučijo kaka vpraša-
nja in dvomi, zato sem bila prepričana, da
mi bo sestanek s tolikim številom tovarišev
prinesel v marsičem jasnost.

Mnogo se nas je zbralo. Tajnik je pove-
dal, da nas ni niti polovica prisotnih članov
našega sreskega društva. Nisem mogla razu-
meti. V šoli skušam oživiti v mladih dušah
vero v skupnost. Tu pa izobraženi ljudje,
oropani že marsikaterih osnovah človeških
prav, počemo strniti svojih vrst, da bi se
zavarovali pred novimi izgubami. Ne kljuje
in strici, organizacija je naše orožje,
katere se moramo z vsemi silami in z vsem
srcom okleniti, če se hočemo zlasti mi mladi
održati izven hlapčevske miselnosti. Tako
bomo drug drugemu dajali moči, skupno bo-
mo iskali najboljšo pot za delo, in če nas bo
mного, bomo zavarovani pred zunanjimi
vplivi in bo to začetek svobodnejšega raz-
maha.

Mnogo težav imamo. Dobre volje in lju-
bezni dovolj, a to ne zadostuje.

V eni zadnjih števil »Učit. tovariš« sem
čitala, da je središče učiteljskega dela šola in
da je vsaka druga izobrazba nepotrebna. Jaz
pa mislim drugače, in mislila sem, da se bomo
na zborovanju o tem pogovorili. Pa ni bilo
nič. Ljudje bi svoje življenje lahko v marsi-
čem izboljšali, če bi bili strokovno bolj iz-
obraženi. (Sadjarstvo, mlekarstvo, higiena in
zdravstvo, vrtnarstvo, živinoreja itd.). S stro-
kovnim znanjem bi zrasla tudi samozavest
kmečkega človeka. Denarja za šo-
le in tečaje pa ni. Ali nismo tu
poklicani prav mi, učitelji, da
pomagamo po svojih močeh? Ali
ne bomo pripomogli s tem k na-
predku vasi in tudi k izboljšanju
življenja našega otroka? Če bo
13, 14 letni kmečki otrok dojel
bistvo in uspeh napredka svojega
vsakdanjega dela, ali ne bo po-
znejše stremil po izboljšanju in
izobrazbi v vsakem življenjskem
položaju? In kako naj to napra-
vim brez strokovnega znanja?

Na zborovanju tudi ni nihče
omenil, da je Kmetijska zbornica
predlagala, naj se deklet ne
sprejema na učiteljskišče.
Kar se vzgoje tiče, je dala že
narava sama prvenstvo ženski.
Tudi za povzdigo kmetijstva bo-
mo storile svoje, le izobrazbo naj
nam dajo. Saj tudi kmečka žena
potrebuje izobrazbe. Toliko zna-
nja, kot ga imajo nekateri tova-
riši, ki vodijo tudi različne tečaje,
pa bomo kar hitro zmoгле. Mo-
goče se me še bolj zavedamo od-
govornosti do ljudi in manj eks-
perimentiramo.

Smo v obmejnem srezu. Tež-
ke gospodarske prilike nudijo
ugodna tla tuji propagandi. Mno-
go nas je novincev. Trudimo se
vsak po svoje, da bi otrokom in
ljudem pokazali, da so naši, da
pripadajo k naši državni skupno-
sti, da je naša kultura lepa in
človeška. Nihče nas ni na zboro-
vanju vprašal, kaj in kako prav
za prav delamo, nihče ni čutil
potrebe, da bi skritiziral in izbolj-
šal naše delo. Zborovanje je na-
pravo vtisi, kot da smo kje sredi
Slovenije, kjer ni ne gospodars-
kih in ne nacionalnih težav. Mi
vsi vemo, da bi se dalo marsikaj
izboljšati — da bi tudi mi lahko
kaj k temu pripomogli. Ali niso
naša zborovanja mesto, kjer bi

se moral dajati obračun in postavljale nove
smernice za delo. Mi imamo najgloblji dostop
v ljudsko življenje. Naša dolžnost je, da bi
ga temeljito spoznali, in tudi razmišljali, kako
bi se dalo izboljšati. Skupno razmišljanje bi
nedvomno rodilo dober sad. O učiteljskem
pokretu, ki to delo že vrši, ni nihče ničesar
omenil. Na zborovanju je zgedalo, da so naj-
večji trpinji v našem srezu učitelji. In vendar
nimamo dolžnosti le do sebe, marveč tudi do
ljudi, zlasti pa do otrok.

Starejši in izkušeni tovariši je imel teore-
tično predavanje. Mi pa se dan za dnem bo-
rimo z delom v šoli, kako ga vsaj malo
izboljšati, torej s prakso. Vsi starejši ste že
vse to preživel in pozabili. Vi prezrete naše
napore, celo zasmehujete jih — to boli in večja
prepad med starejšimi in mladino. Naše delo
je začetniško in ne zdi se nam prav, če se po

našem delu ocenjujejo metode, ki se nam
zdijo najboljše.

Mogoče mi bo kdo očital, da bi to vse
lahko povedala tam. Ni bilo prilike. Vse je
bilo po točkah in se je vršilo s silno naglico.
Napisala sem to zato, da bi bilo drugič bolje.

Spoznala pa sem na zborovanju tova-
rišice, od katerih sem se že v kratkem času
nekaj dobrega naučila, zato vem, da nam bo
lahko naša organizacija mnogo nudila. Saj —
kakršni so člani, takšno je društvo. M. P.

Opomba uredništva: Prav radi priobču-
jemo članek mlade tovarišice, čeprav se v ce-
loti ne strinja s stališčem organiziranega učiteljs-
tva. Članek, ki je odkritosrčna izpoved
vtisov, naj nudi snov za razpravo na naših
zborovanjih. K stališču glede strokovne iz-
obrazbe učiteljstva se še povrnemo.

Učiteljski pevski zbor „Emil Adamič“ v Bosni in Dalmaciji

Koncertna turneja od 8. do 17. maja.

Po uspešnih koncertnih turnejah po Češko-
slovaški, Vojvodini, Bolgariji in Srbiji bo od-
potoval naš Učiteljski pevski zbor »Emil
Adamič« v ponedeljek, 8. maja t. l., v Bosno
in Dalmacijo. Nastopil bo v Slavonkem Bro-
du, Zenici, Sarajevu, Mostarju, Dubrovniku
in Splitu s koncertnim programom, ki obse-
ga skladbe E. Adamiča, I. Grbca, J. Gallu-
sa, A. Lajovca, I. Matetića, ing. Fr. Dugana,
B. Papandopula, J. Ravnika, St. Mokranjca in
M. Tajčevića. Prvi del koncert. programa ob-
sega skladbe sloven. komponistov za mešani
zbor, drugi del bo izpolnil ženski zbor z Ada-
mičevimi narodnimi pesmimi, v tretjem delu
pa bo zbor izvajal skladbe ostalih zgoraj na-
štetih komponistov. Koncertni program, ki
ga je sestavil dirigent zbora prof. Pavel Šivic,
bo imel na turneji gotovo mnogo uspeha za
zbor, kakor tudi za dirigenta, ki je pevce in

pevke pripravil kar najvestneje in za katerega
bo pot po Bosni in Dalmaciji krstna turneja.

Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« se
je obrnil za pomoč na učiteljska sreska dru-
štva v posameznih krajih. Naši tovariši in
tovarišice po Bosni in Dalmaciji so z največ-
jim veseljem sprejeli aranžma gostovanja in
koncentriranje svojih slovenskih tovarišev in
tovarišic. Pa tudi naši rojaki Slovenci, ki pre-
bivajo skoro v vseh mestih turneje v zelo ve-
likem številu, so priskočili učiteljskim dru-
štvom na pomoč. Iz predpriprav in poročil,
ki jih prejemale naši učiteljski-pevci, je raz-
vidno, da bodo nastopi Učiteljskega pevske-
ga zbora prave manifestacije za učiteljski stan
in njegovo delo, a velika zmaga za našo
pesem.

Svojemu stanovskemu pevskemu zboru,
ki že štirinajsto leto uspešno deluje na po-
lju slovenske in jugoslovenske glasbe, želimo
tudi na tej poti obile sreče in uspeha.

Za proslavo materinskega dne imate največjo izbiro eno- glasnih, dvoglasnih in troglasnih mladinskih zborov v glasbenem priročniku „Materinski dan“, ki ga je izdal Učiteljski pevski zbor „Emil Adamič“ v Ljubljani. Cena din 20

Za našo družino

Že večkrat smo imeli priliko v našem gla-
silu poudariti težke gmotne razmere, v katere
je zašla v zadnjih letih uradniška družina,
ter orisati težki položaj, ki ga ji povzroča
stalno naraščajoča draginja. Že v 32. številki
»Učiteljskega tovariša« smo poročali o zbo-
rovanju, ki ga je pod geslom »Za našo dru-
žino« priredila slovenska sekcija »Jugoslo-
venske ženske zveze« v Ljubljani. Na tem
zborovanju je imela glavni referat tov. Mira
Engelmanova. Ker je v tem referatu zelo ob-
širno in tudi pregledno orisan težki položaj
uradniške družine, smatramo za potrebno
priobčiti ta referat v celoti.

Družina je temelj naroda in države. Dru-
žina je osnovna celica, kjer se vzgajajo in
oblikujejo bodoči člani človeške družbe. Če je
družina zdrava, je zdrava tudi mladina. Toda
velika večina naših družin živi v težkih gmotnih
razmerah, radi česar ne more nuditi svojim čla-
nom one izobrazbe in one vzgoje, kakor bi jo
moral. Ne more izoblikovati odločnih in zna-
čajnih ljudi, ker je kruhoborska. Kjer pa je do-
ma kruhoborstvo in pomanjkanje, tam ni močne,
trdne volje. Resno se moramo bati, da taka dru-
žina ne more vzgojiti svojih otrok tako, da bodo
kos nalagam, ki jih čakajo v življenju.

Pred 2 tedna se je prav na tem mestu
poudarjala zaščita otrok in mladine. Omenjalo
se je, da je danes najbolj aktualno in najbolj
pereče to vprašanje, ki nujno zahteva največ
pozornosti celokupne družbe. Ker je to nujna
potreba, je znak, da bi bila morala biti v prvi
vrsti družina že davno zaščiten, in sicer s pre-
jemki, ki bi dosegli dostojen življenjski mini-
mum. Zakaj mladina, ki je danes potrebna za-
ščite, je zrasla iz mnogih naših slabo situiranih

družin, ki svojim otrokom niso mogle nuditi
niti najnujnejših življenjskih potrebščin. Zato
pa morajo merodajni faktorji vsaj sedaj upo-
štovati naše upravičene zahteve po zboljšanju
prejemkov, da ne bo prepozno. Zakaj resno se
po naših listih objavlja vznemirjajoče dejstvo,
kako pada biološka sila našega naroda iz leta v
leto, kar nam dokazujejo z neizprosno jasnostjo
statistične razpredelnice o padanju rojstev. Ob-
javljani podatki so pokazali, da je Slovenija v
pogledu števila rojstev na zadnjem mestu med
vsemi ostalimi pokrajinami Jugoslavije in da ob
takem neugodnem razvoju ni več daleč čas, ko
bo Slovencev v državi le še 5%. Razumljivo je,
da ob tako majhnem številu ne bi mogli vplivati
na javno življenje v naši kraljevini v taki meri,
ki bi nam prav za prav šla po stanju naše kulture
in civilizacije. Tudi ta nezdrav pojav v našem
narodu, ki se je ponašal pred svetovno vojno z
mnogimi družinami, ki so imele po 5, 6 in več
otrok, je pripisati slabim gmotnim razmeram.

Poleg tega je pa naravnost katastrofalna
tudi smrtnost našega naraščaja; saj nam umrje
do 10. leta življenjske dobe kar petina vseh
otrok. Tudi v tem primeru je največji vzrok
beda in pomanjkanje. Zato naglašam zopet nuj-
no potrebno: zvišanje prejemkov, ki bi
dosegli dostojen življenjski mi-
nimum.

Poglejmo sedaj materialni položaj državnih
nameščenecv in upokojencev nekoliko natanč-
neje. Z znižanjem plač l. 1935. je bila ravno dru-
žina najbolj prizadeta. Tako so znašali odteg-
ljaji učiteljske družine, kjer žena ni drž. name-
ščenka, 255 do 290 din mesečno, medtem ko
samsko uradništvo ni toliko trpelo. Toda tudi
njih prejemki so pičili ter težko izhajajo, saj
morajo drago plačevati hrano in stanovanje pri
tujih ljudeh, ki čisto žive od tega.

Z novembrom l. 1937. so dobili drž. name-
ščenki deloma vrnjen odteglaj iz l. 1935., toda le
sameci, družina je dobila le polovico tega, kar
je izgubila. Upokojenci pa niso dobili nič.

Splošne vesti

POČITNIŠKI PEDAGOŠKI TEČAJ

Pedagoška centrala v Mariboru priredi v
tednu od 21. do vključno 26. avgusta t. l. svoj
V. počitniški pedagoški tečaj za učitelje(-ice)
s sledečimi predavanji:

I. a) »Pomen psihološkega raziskova-
nja in študija otrok za učitelje.«

b) »Klinično (eksperimentalno) opa-
zovanje učencev.«

c) »Psihološke dopisnice.«

č) »Testiranje.«

d) »Slovenska revizija testov.«

Predavajo dr. F. Žgeč in dr. VI. Schmidt, ko-
referenti M. Mencej in M. Ledinek.

II. »Skupinsko delo v šolskem pouku«,
(G. Šilih).

III. »Tiha zaposlitev učencev«, (A. Ko-
priva).

IV. »Vprašanje naše mladinske knji-
ževnosti«, (A. Zerjav).

V. »Vprašanje igralskega udejstvova-
nja šolskega otroka«, (E. Smasek).

VI. »Izbrana poglavja iz modernega
slovnškega pouka«, (D. Glinškova).

VII. »Spisje v sodobni ljudski šoli«,
(A. Zerjav).

VIII. »Vloga učitelja pri zboljšanju do-
mače vzgoje«, (V. Copic).

IX. »Problematika učnega načrta za
ljudsko šolo«, (E. Vranc).

X. »Kakšni naj bodo podrobni učni
načrti?«, (J. Kontler).

XI. »Pregled zapadnoevropskega šol-
stva«, (dr. V. Brumen).

Tečaj se bo vršil v slavnostni dvorani drž.
učiteljske šole v Mariboru. Prične se v poned-
eljek, 21. avgusta 1939., ob 8. uri. Priglasnina
za tečaj znaša 20 din, ki jih lahko plača vsak
udeleženec po predhodni prijavi, ki se more
izvršiti takoj po objavi tega programa, šele
ob prihodu na tečaj. Prosimo, da izrazijo
udeleženci ob priliki svoje prijave tudi svoje
morebitne želje glede hrane in stanovanja.
V tem primeru mora dospeti prijava, ki jo je
poslati na naslov: **Pedagoška centrala v Ma-
riboru, drž. učiteljska šola, najpozneje do
1. avgusta t. l.**

Morebitne spremembe v programu in ob-
vestila glede hrane in stanovanja bodo pravo-
časno objavljena v »Učiteljskem tovarišu« ter
v dnevnikih.

VIII. No. 3031/I.

RAZGLAS

Na srednji tehniški šoli v Ljubljani se
priredi drugi delni risarski tečaj za učitelje
na strokovnih nadaljevalnih šolah.

Ta risarski tečaj se bo vršil od 3. julija
do 16. avgusta 1939.

Število udeležencev za ta tečaj je omeje-
no na 30 ter se sprejemajo v tečaj izključno
samo kandidati, ki so posečali in dovršili I.
delni risarski tečaj v šol. letu 1937./38.

Prijave se morajo izvršiti najkasneje do
10. junija t. l. in nasloviti na VIII. oddelek kr.
banske uprave v Ljubljani. Event. potrebna
dovoljenja za poset tečaja od svojega službe-
nega oblastva si morajo sami preskrbeti.

V zvezi s tem risarskim tečajem se bo
vršil v primeru zadostnega števila priglašen-
cev tudi poseben tečaj za obrtniške mojstre
kovinarskih strok, ki že poučujejo na strok.

Mnogo bolj se ne godi družini, kjer je žena
drž. nameščenka, n. pr. učiteljica. Ta je mnogo
žrtvovala, saj znaša odteglaj v najnižji skupini
450 din mesečno, v višjih pa celo skoro 900 din,
in vendar opravlja isto delo kakor njena samska
tovarišica ali tovariš. Veliko manjšo plačo ima
samo zato, ker je poročena. Mnogo jih je, ki iz-
javljajo, da bi se ne poročile, ko bi vedele, kaj
jih čaka. Tu ruši odtegljaj osnovni zakon pra-
vičnosti, ki pravi, da pripada za enako delo enako
plačilo.

Redukcija draginskih doklad poročenim uradnicam

Primerjava

o znižanju osebnih drag. doklad por. aktivnih
uradnic po uredbi z dne 11. aprila 1934.

Državna uradnica IX. skupine omožena z:

uradnikom III./1. skupine:

sta imela skupnih dohodkov v:	po uredbi se jim znižajo prejemki za:	znižanje %
I. dr. razr. 7320.—	775.—	10.5
II. „ „ 6720.—	525.—	7.8
III. „ „ 6660.—	425.—	6.3

uradnikom III./2. skupine:

I. dr. razr. 6770.—	775.—	11.4
II. „ „ 6270.—	525.—	8.3
III. „ „ 6070.—	425.—	7.0

uradnikom IV./1. skupine:

I. dr. razr. 5820.—	775.—	13.3
II. „ „ 5320.—	525.—	9.8
III. „ „ 5120.—	425.—	8.3

uradnikom IV./2. skupine:

I. dr. razr. 4920.—	775.—	15.77
II. „ „ 4420.—	525.—	11.8
III. „ „ 4220.—	425.—	10.0